

Sygn.akt III AUa 49/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Marek Szymanowski (spr.)

Sędziowie: SA Teresa Suchcicka

SA Alicja Sołowińska

Protokolant: Agnieszka Charkiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 września 2017 r. w B.

sprawy z odwołania J. Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 8 grudnia 2016 r. sygn. akt IV U 1219/16

I. **oddala apelację,**

II. **zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na rzecz J. Ł. 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.**

SSA Teresa Suchcicka SSA Marek Szymanowski SSA Alicja Sołowińska

Sygn. akt III AUa 49/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 lipca 2016 roku, poczynszy od dnia 1 czerwca 2016 roku, to jest od następnego dnia, po którym nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O., ustalił wysokość i podjął wypłatę dla wnioskodawczyni J. Ł. emerytury. Kwotę emerytury organ rentowy ustalił dla wnioskodawczyni w wysokości 2337,78 zł brutto miesięcznie.

J. Ł. wywiodła odwołanie od powyższej decyzji podnosząc w odwołaniu, iż we wcześniejszej decyzji z dnia 17 marca 2016 roku organ rentowy ustalił emeryturę w wysokości wyższej.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie.

Odpowiadając na zarzuty zawarte w odwołaniu organ wyjaśnił, że zaskarżoną decyzją ZUS na podstawie wniosku z dnia 28.06.2016r ponownie ustalił wysokość i podjął wypłatę emerytury od 1.06.2016r tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek na podstawie art.135 przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS

(Dz.U. 2015r poz.748 ze zm.). Podstawą do wydania zaskarżonej decyzji było złożenie w dniu 28.06.2016r świadectwa pracy (karta-10 , plik-I, akt ZUS). Ustosunkowując się do treści złożonego odwołania organ rentowy podał, iż decyzją z dnia 17.03.2016r. (karta-7 , plik-I, akt ZUS) organ rentowy od 4.03.2016r tj. od daty osiągnięcia wieku emerytalnego przyznał emeryturę w kwocie zaliczkowej. W tej decyzji znajdowała się informacja, że na podstawie art. 103a ustawy z dnia 17.12.1998r o emeryturach i rentach prawo do emerytury uległa zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z każdym pracodawcą na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. Wysokość świadczenia ustalona niniejszą decyzją miała charakter zaliczkowy. Ostateczne obliczenie emerytury miało nastąpić po zgłoszeniu wniosku o podjęcie wypłaty emerytury w związku z rozwiązaniem stosunku pracy. Jak wynika z załączonej dokumentacji ubezpieczona w dniu 28.06.2016r dostarczyła do organu rentowego świadectwo pracy (karta-10), które zgodnie z art. 135 w/w ustawy dawało prawo do podjęcia wypłaty emerytury. Obliczenie emerytury nastąpiło zgodnie z prawem na podstawie art.25 w/w ustawy który brzmi - podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24 , stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc , od którego przysługuje wypłata emerytury ,oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 , z zastrzeżeniem ust. la i lb oraz art. 185.Ustosunkowując się do różnicy wysokości świadczenia w decyzji z dnia 12.07.2016r i w decyzji z dnia 17.03.2016r organ rentowi wskazał, że przyznając w kwocie zaliczkowej świadczenie emerytalne dla J. Ł. zastosował obowiązujący wskaźnik waloryzacji kapitału początkowego i składek w wysokości 327,62% ,

natomiast po złożeniu wniosku w dniu 28.06.2016r i podjęciu wypłaty emerytury od 1.06.2016r do ustalenia wysokości świadczenia zastosowano obowiązujący od 1.06.2016r wskaźnik waloryzacyjny kapitału początkowego i składek w wysokości 305,88% .

Wyrokiem z dnia 8 grudnia 2016 r. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustalił wysokość emerytury odwołującej się J. Ł. na dzień 01 czerwca 2016 r. przy przyjęciu podstawy emerytury, na którą składa się zwaloryzowany kapitał początkowy oraz suma :

1. kwoty składek ustalonej po ostatniej rocznej waloryzacji przeprowadzonej w dniu 01 czerwca 2015 r.;
2. kwoty składek należnych za 2015 r. poddanych waloryzacji kwartalnej;
3. nominalnej kwoty składek należnych po zakończeniu IV kwartału 2015 r. do dnia 31 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy ustalił , iż J. Ł. w dniu 08 marca 2016 roku złożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. wniosek o emeryturę (k. 1-6 akt ENP/6/023084596). Zakład Ubezpieczeń Społecznych po rozpatrzeniu wniosku ubezpieczonej z dnia 08 marca 2016 roku przyznał jej emeryturę w kwocie zaliczkowej od dnia 04 marca 2016 roku tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Zakład ustalił termin płatności świadczenia na 6 dzień każdego miesiąca. Podstawę obliczenia emerytury stanowiła kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowiła równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosiła 194.547,66 zł, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosiła 427.904,25 zł, średnie dalsze trwanie życia wynosiło 253,90 miesięcy, zaś wyliczona kwota emerytury wyniosła 2451,56 zł brutto miesięcznie. Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej: $194.547.66 + 427.904,25) / 253,90 = 2451,56$ zł. Jednocześnie Zakład zawiesił wypłatę emerytury z uwagi na kontynuowanie przez ubezpieczoną pracy zarobkowej (k. 7-8 akt ENP/6/023084596).

W dniu 28 czerwca 2016 r. J. Ł. zwróciła się do organu emerytalnego z wnioskiem o podjęcie wypłaty emerytury wskazując, iż rozwiązała umowę o pracę. W załączeniu przedłożyła świadectwo pracy (k. 9-10 akt ENP/6/023084596).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 12 lipca 2016 roku, (...) ponownie ustalił wysokość emerytury J. Ł. i podjął jej wypłatę od dnia 01 czerwca 2016 r. Podstawę obliczenia emerytury stanowiła kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie wysokości emerytury. Emerytura stanowiła równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia ustalone dla wieku w dniu złożenia wniosku o ponowne ustalenie wysokości emerytury, tj. w dniu 28 czerwca 2016 r., przy czym kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosiła 184.710,91 zł, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosiła 399.500,89 zł, średnie dalsze trwanie życia wynosiło 249,90 miesięcy, wyliczona kwota emerytury wynosiła 2337,78 zł. Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej: (...),91 + (...),89 / 249,90 = 2337,78 zł brutto miesięcznie (k.13-14 akt ENP/6/O23084596).

Sąd Okręgowy wskazał, że ustalając powyższy stan faktyczny dał wiarę dowodom z dokumentów prywatnych zgromadzonych w aktach sprawy, jak również w aktach organu rentowego, nie powziawszy zastrzeżeń co do ich autentyczności i wartości dowodowej, wobec faktu, że żadna ze stron w toku postępowania nie kwestionowała ich prawdziwości. Także wszelkie dokumenty prywatne Sąd wziął pod uwagę. Nadto Sąd Okręgowy dał wiarę dowodom z dokumentów urzędowych zgromadzonych w aktach Zakładu, albowiem zostały one sporządzone przez kompetentne organy, w zakresie przyznanych im upoważnień i w przepisanej formie, nie były one kwestionowane przez strony, nie budziły wątpliwości ani zastrzeżeń. Sąd nie znalazł podstaw, aby poddawać w wątpliwość ich autentyczność bądź prawdziwość zawartych w nich twierdzeń i odmówić im przymiotu wiarygodności.

Zgodnie z art. 173 ust. 3-6a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku, o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 748 z późn. zm.), kapitał początkowy ustala się na dzień 1 stycznia 1999 roku. Pierwszej waloryzacji kapitału początkowego dokonuje się od dnia 1 czerwca 2000 roku, przez pomnożenie tego kapitału wskaźnikiem wzrostu przeciętnego wynagrodzenia z 1999 roku, pomniejszonego o naliczone i potrącone od ubezpieczonego składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe, w stosunku do przeciętnego wynagrodzenia za 1998 rok. Drugiej waloryzacji kapitału początkowego dokonuje się od dnia 1 czerwca 2001 roku, na zasadach określonych w art. 25 ust. 3-5, 9 i 10 oraz w art. 25a. Trzeciej waloryzacji, przeprowadzonej od dnia 1 czerwca 2002 roku oraz kolejnych, dokonuje się na zasadach określonych w art. 25 ust. 3-8 i 10 oraz w art. 25a.

Zgodnie z art. 25 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy emerytalnej, podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek, zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca, poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego, określonego w art. 173-175 oraz środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 roku, o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185. Natomiast ustęp 3, powyższego art. 25 stanowi, iż waloryzację składek przeprowadza się corocznie, od dnia 1 czerwca każdego roku, poczynając od waloryzacji za rok 2000, z uwzględnieniem art. 25a. w wyniku przeprowadzonej waloryzacji stan konta nie może ulec obniżeniu. Cytowany art. 25 ust. 5 stanowi, iż waloryzacja składek polega na pomnożeniu zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego składek przez wskaźnik waloryzacji.

Zgodnie z art. 25a ust. 1, cytowanej wyżej ustawy emerytalnej, przy ustalaniu wysokości emerytury kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu 31 stycznia roku, za który przeprowadzono ostatnią waloryzację, o której mowa w art. 25, jest zwaloryzowana kwartalnie. Zgodnie z ustępem 2 tego artykułu, w przypadku ustalania wysokości emerytury:

1. w pierwszym kwartale danego roku – ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za trzeci kwartał poprzedniego roku;
2. w drugim kwartale danego roku – ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za czwarty kwartał poprzedniego roku;

3. w trzecim kwartale danego roku – ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za pierwszy kwartał danego roku;

4. w czwartym kwartale danego roku – ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za drugi kwartał danego roku.

Natomiast ustęp 3 tego artykułu ustawy emerytalnej stanowi, iż waloryzacji kwartalnej podlega kwota składek zewidencjonowanych na ostatni dzień pierwszego miesiąca kwartału, za który przeprowadzana jest waloryzacja, powiększona o kwoty uzyskane w wyniku poprzednich waloryzacji kwartalnych.

Ustęp 4 cytowanego art. 25a stanowi natomiast, iż waloryzacja kwartalna składek polega na pomnożeniu zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego składek przez wskaźnik waloryzacji określony w ust. 5. W wyniku przeprowadzonej waloryzacji stan konta nie może ulec obniżeniu.

W myśl art. 26 ust. 1 ustawy emerytalnej, emerytura stanowi równowartość kwoty, będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia, ustalonej w sposób określony w art. 25, przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183. Ustęp 2 i 3 tego artykułu stanowi natomiast, iż wiek ubezpieczonego, w dniu przejścia na emeryturę, wyraża się w ukończonych latach i miesiącach. Średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach.

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadza się do tego, iż emerytura, obliczona dla odwołującej, na dzień 04 marca 2016 roku, zgodnie z decyzją z dnia 17 marca 2016 roku, jest emeryturą wyższą, niż emerytura obliczona na dzień 01 czerwca 2016 roku, pomimo, wydłużenia o niespełna dwa miesiące okresu składkowego, przy jednoczesnym zmniejszeniu się średniej dalszego trwania życia z 253,90 miesięcy do 249,90 miesięcy.

W niniejszej sprawie istotnym jest, że na mocy zaskarżonej decyzji, nastąpiło jedynie podjęcie wypłaty emerytury wnioskodawcy, z uwagi na zakończenie zatrudnienia. Zaskarżona decyzja z dnia 12 lipca 2016 r., nie była decyzją przyznającą prawo do świadczenia, lecz była to decyzja wyłącznie "o ustaleniu wysokości i podjęciu wypłaty emerytury".

W ocenie Sądu Okręgowego w Olsztynie kwotę emerytury w systemie zdefiniowanej składki ustala się tylko raz. Tak ustalona emerytura może być już tylko powiększona w przypadku dalszego opłacania składek w sposób podany w art. 108 u.e.r.f.u.s. W odniesieniu do emerytury nabytej na podstawie art. 24 u.e.r.f.u.s. ryzykiem emerytalnym było osiągnięcie wieku emerytalnego, zatem wypłata emerytury następowała bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Decyzja wydawana była tylko raz i w u.e.r.f.u.s. nie przewidziano przepisu ustalającego tryb przeliczenia podstawy wymiaru emerytury w systemie zdefiniowanej składki.

Źródłem takiego poglądu prawnego należy poszukiwać w obszernym już orzecznictwie sądów.

W orzeczeniu z dnia 3 listopada 2015 r., sygn.. akt III UZP 12/15, Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że kwotę emerytury w systemie zdefiniowanej składki ustala się tylko raz. Tak ustalona emerytura może być już tylko powiększona w przypadku dalszego opłacania składek w sposób podany w art. 108 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W odniesieniu do emerytury nabytej na podstawie art. 24 ustawy ryzykiem emerytalnym było osiągnięcie wieku emerytalnego zatem wypłata emerytury następowała bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Decyzja wydawana była tylko raz i w ustawie nie przewidziano przepisu ustalającego tryb przeliczenia podstawy wymiaru emerytury w systemie zdefiniowanej składki. W tym kontekście wysokość emerytury ubezpieczonego w systemie zdefiniowanej składki została ustalona prawidłowo w kwietniu 2014 r. w dniu nabycia przez niego prawa do emerytury.

Podobny pogląd wyraził Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 6 października 2015 r., sygn.. akt III UZP 9/15, gdzie nadto dokładnie zilustrował mechanizm ustalania podstawy obliczenia świadczenia na podstawie wniosków emerytalnych złożonych jak w niniejszym przypadku (podobnie też wyraził SA w L. w wyroku z dnia 11 maja 2016 r., w sprawie III AUa 447/15.)

Sąd Okręgowy podzielił powyższe poglądy i przyjął w związku z tym, że na podstawie obliczenia emerytury przyznanej jak w przypadku wnioskodawczyni - w II kwartale 2016 r. składa się - obok zwaloryzowanego kapitału początkowego - suma:

1) kwoty składek ustalonej po ostatniej rocznej waloryzacji przeprowadzonej 1 czerwca 2015r.,

2) kwoty składek należnych za 2015 rok poddanych waloryzacji kwartalnej w myśl art. 25a ust. 1 pkt 2 ustawy, obejmująca - stan konta po pierwszym kwartale 2015 r. (kwota składek zaewidencjonowanych do końca kwietnia tego roku) zwaloryzowany wskaźnikiem waloryzacji za pierwszy kwartał 2015; stan konta po drugim kwartale 2015 r. (kwota składek zaewidencjonowanych do końca lipca tego roku) zwaloryzowany wskaźnikiem waloryzacji za drugi kwartał 2015, stan konta po trzecim kwartale 2015 r. (kwota składek zaewidencjonowanych do końca października tego roku) zwaloryzowany wskaźnikiem waloryzacji za trzeci kwartał 2015 r. oraz stan konta po czwartym kwartale 2015 r. (kwota składek zaewidencjonowanych do końca stycznia 2016 r.) zwaloryzowany wskaźnikiem waloryzacji za czwarty kwartał 2015 r.,

3) nominalnej kwoty składek należnych za okres po zakończeniu czwartego kwartału 2015 r. do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc wypłaty emerytury, która w świetle art. 25a ust. 1 pkt 2 ustawy nie podlegają waloryzacji kwartalnej, gdyż ta kończy się wraz z czwartym kwartałem 2015 r., a jednocześnie nie zostaną objęte kolejną waloryzacją roczną przypadająca na dzień 1 czerwca 2016 r.

Organ rentowy wywiódł apelację od tego wyroku, zaskarżając go w całości i zarzucając mu naruszenie prawa materialnego tj. art. 25, art. 25a, art. 173 oraz art. 185 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t: Dz. U. z 2016 r., poz. 887), zwanej dalej ustawą emerytalną", polegające na uznaniu, że do wyliczenia emerytury ubezpieczonej należy przyjąć podstawę wymiaru ustaloną w decyzji zaliczkowej czyli ustalenie, że wysokość emerytury ubezpieczonej na 1.06.2016 ma być ustalona przy przyjęciu podstawy wymiaru na którą składa się kapitał początkowy oraz suma kwoty składek ustalonej po ostatniej rocznej waloryzacji przeprowadzonej 1.6.2015, kwoty składek za 2015 poddanych waloryzacji kwartalnej oraz nominalnej kwoty składek należnych po zakończeniu IV kwartału 2015 do 31.5.2016.

Wskazując na powyższe apelacja wносиła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje

Wniesiona apelacja podległa oddaleniu.

Przede wszystkim należało zauważyć, iż decyzja z dnia 17 marca 2016r. ustalająca wysokość emerytury ubezpieczonej zgodnie z zasadami art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. 2015r poz.748 ze zm.) mimo nazwania jej decyzją o przyznaniu emerytury w kwocie zaliczkowej, w istocie takową nie jest. Z decyzji tej nie wynika bowiem, aby zachodziły przesłanki do wydania takiej decyzji, w każdym razie nie zostały one przez organ rentowy powoływane. Zgodnie z art. 120. ust.1 wspomnianej wyżej ustawy jeżeli prawo do świadczeń zostało udowodnione, ale zainteresowany nie przedłożył dowodów niezbędnych do ustalenia wysokości świadczeń, organ rentowy przyznaje zainteresowanemu świadczenia w kwocie zaliczkowej zbliżonej do kwoty przewidywanych świadczeń. Zgodnie z ust. 2 art. 120 ustawy organ rentowy przyznaje zainteresowanemu świadczenia, o których mowa w ust. 1, również wtedy, gdy składki należne za okres, z którego ustalono podstawę obliczenia emerytury określonej w art. 26, zostały zewidencjonowane na koncie ubezpieczonego w terminie uniemożliwiającym ich uwzględnienie w podstawie obliczenia świadczenia w dniu wydania decyzji w sprawie prawa do świadczenia i ustalenia jego wysokości. Przede wszystkim trzeba zauważyć, iż celem wydawania decyzji zaliczkowej jest zapewnienie ubezpieczonemu, którego prawo do emerytury jest niewątpliwie wypłaty świadczenia, które jest z reguły jeżeli nie jedynym to głównym źródłem utrzymania, mimo istnienia problemów z kwantytwnym określeniem wysokości tego świadczenia. Cel taki w sposób oczywisty nie istnieje, jeżeli jednocześnie organ rentowy ustalając w sposób zaliczkowy wysokość emerytury zawiesza jej wypłatę z uwagi na nierozwiązanie stosunku pracy przez ubezpieczoną, tak jak miało to miejsce w niniejszej

sprawie. Wszystko to sprawia, iż nie można zgodzić się z organem rentowym, że w sprawie doszło do wydania w dniu 17 marca 2016r. jedynie decyzji zaliczkowo ustającej wysokość emerytury, której wszystkie elementy wpływające na wysokość mogły być swobodnie zmienione w zaskarżonej obecnie decyzji z 12 lipca 2016r. , czego skutkiem może być odczuwalne zmniejszenie wysokości świadczenia ubezpieczonej w porównaniu z poprzednią decyzją. Nie wydaje się być kontestowany w orzecznictwie pogląd, iż w przypadku emerytur nabywanych na podstawie art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS ryzykiem emerytalnym od którego ziszczenia się uzależnione jest nabycie prawa do emerytury jest osiągnięcie przewidzianego w ustawie wieku emerytalnego. Fakt ewentualnego zawieszenia nabywanej emerytury z uwagi na nierozwiązanie stosunku pracy nie ma znaczenia, a co więcej w chwili wejścia w życie ustawy przepisu tego ustawy tego nie wymagały (art. 103a został wprowadzony do w dniu 1 stycznia 2011, przy czym wcześniej taki wymóg rozwiązana stosunku pracy zawarty był w art. 103 ust. 2a obowiązującym od dnia 1 lipca 2000 r. do dnia 7 stycznia 2009 r.). Wymóg rozwiązania stosunku pracy nie jest bowiem przesłanką nabycia świadczenia lecz tylko przesłanką podjęcia jego wypłaty. Konsekwencją powyższego stanowiska, iż wyłącznie osiągnięcie wieku emerytalnego jest ustawową przesłanką nabycia prawa do emerytury jest to, iż złożenie wniosku nawet przez ubezpieczonego, który nie rozwiązał uprzednio stosunku pracy rodzi obowiązek organu rentowego ustalenia i przyznania ma tego świadczenia, a jedynie wypłata świadczenia z mocy przepisu szczególnego ulega zawieszeniu. Resumując samo nierozwiązanie stosunku pracy nie kreuje przesłanek do wydania decyzji o przyznaniu emerytury w kwocie zaliczkowej. Skoro zatem decyzja z dnia 17 marca 2016r. nie może być traktowana jak decyzja o przyznaniu emerytury w kwocie zaliczkowej, a nadto stała się decyzją prawomocną, to jej zmiana nie może następować w sposób dowolny, a jedynie ewentualnie w trybie i na zasadach określonych w art. 114 ustawy, a istnienia przesłanek tego przepisu w sprawie nie podniesiono. Możliwym jest też oczywiście ewentualnie nowe określenie wysokości świadczenia wynikające z dalszego podlegania po przyznaniu emerytury ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym w trybie art. 108 ustawy i właśnie ten artykuł powinien mieć zastosowanie w sprawie.

Powyższe rozważania miały doprowadzić do wniosku, iż emerytura ubezpieczonej została w istocie określona w prawomocnej decyzji z dnia 17 marca 2016r. a jak słusznie zauważa Sąd Okręgowy w orzecznictwie dominuje wykładnia przyjmująca, iż kwotę emerytury w systemie zdefiniowanej składki ustala się tylko raz (por. postanowienia SN: z 6 października III UZP 9/15 i 3 listopada 2015r. III UZP 12/15). Punktem wyjścia zatem do obliczenia wysokości emerytury wnioskodawczyni w związku z rozwiązaniem przez nią stosunku pracy jest wysokość emerytury ustalonej w decyzji z dnia 17 marca 2016r., która powinna być powiększona na zasadach określonych w art. 108 ustawy. W szczególności zatem trzeba przyjąć, iż zaskarżona decyzja została wydana w ramach rozpoznania wniosku przewidzianego w art. 108 ust. 3 , w myśl którego ponowne ustalenie wysokości emerytury następuje na wniosek zgłoszony nie wcześniej niż po upływie roku kalendarzowego lub po ustaniu ubezpieczeń emerytalnego i rentowych. W przypadku ubezpieczonej zgłoszony w dniu 28 czerwca 2016r. wniosek uzasadniony było ustaniem ubezpieczeń emerytalnego i rentowych w związku z ustaniem stosunku pracy z dniem 28 czerwca 2016r.

W myśl art. 108 ust. 1 jeżeli po dniu, od którego przyznano emeryturę określoną w art. 24 lub 24a, emeryt podlegał ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, wysokość świadczenia ulega ponownemu ustaleniu w sposób określony w ust. 2. Z kolei wspomniany ust. 2 art. 108 ustawy stanowi, iż emerytury obliczone według zasad określonych w art. 26 powiększa się o kwotę wynikającą z podzielenia składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu ustalenia prawa do emerytury, o której mowa w art. 24 i 24a, i zwaloryzowanych zgodnie z art. 25 przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone dla wieku danego ubezpieczonego w dniu złożenia wniosku o przeliczenie wysokości emerytury, z uwzględnieniem ust. 4 i 5. Istotny tutaj jest ust. 4 , który określa podstawę obliczenia emerytury mówiąc, że stanowi ją kwota składek zaewidencjonowanych od miesiąca, od którego została podjęta wypłata emerytury po raz pierwszy, do miesiąca poprzedzającego miesiąc zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury.

Stosując powyższy mechanizm do wyliczenia wysokości emerytury ubezpieczonej trzeba zauważyć, iż w świetle art.108 ust. 2 przeliczenie w tym trybie dotyczy tylko uwzględnienia dalszych składek na ubezpieczenie, nie daje natomiast podstawy do zmiany wcześniej ustalonej wysokości kapitału początkowego. Tymczasem zmniejszenie emerytury

ubezpieczonej w zaskarżonej decyzji w istocie nastąpiło wskutek przyjęcia niższego wskaźnika waloryzacji kapitału początkowego (305,88% zamiast poprzednio 327,62%) który obowiązał od 1 czerwca 2016r.

Rozpoznanie wniosku ubezpieczonej z 28 czerwca 2016r. winno zatem podlegać zgodnie z art.108 ust. 2 ustawy i polegać na odpowiednim uwzględnieniu kwoty składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego w wysokości zwaloryzowanej do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc od którego przysługuje wypłata emerytury. Zastosowany w tym zakresie przez Sąd Okręgowy mechanizm ujęty w wyroku wprost nawiązał do mechanizmu wskazanego w uzasadnieniu postanowienia SN z 3 listopada 2015r. III UZP 12/15. Zgodnie z nim na podstawie obliczenia emerytury oprócz zwaloryzowanego wcześniej kapitału początkowego wchodzi :

- kwota składek ustalonej po ostatniej rocznej waloryzacji przeprowadzonej w przypadku ubezpieczonej w dniu 1 czerwca 2015r.;
- kwota składek należnych za 2015 r. poddanych waloryzacji kwartalnej w myśl art. 25a ust. 2 pkt 2 ustawy,
- nominalna kwoty składek należnych za okres po zakończeniu czwartego kwartału 2015 r. do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc wypłaty emerytury.

Aprobując ten mechanizm zdaniem Sądu Apelacyjnego nie można podzielić zarzutów apelacji i wywodów jej uzasadniania, istota bowiem apelacji opiera się na przyjęciu zaliczkowego ustalenia emerytury ubezpieczeń w decyzji z dnia 17 marca 2016r., co jak wyżej wyjaśniono nie było trafne .

W tym stanie rzeczy apelacja organu rentowego na zasadzie art. 385 k.p.c. podlegała oddaleniu.